

Presently red white belt breed, as well as many other, created earlier breeds, the way of development passes in modern market conditions. Therefore plant-breeding-tribal work on perfection of productive qualities in tribal herds with the set genetic and productive potential has an important value.

There was a positive development of breeding animals in the herd breeding farms. Body length boars aged 24 months was increased by 3.9 inches, live weight – 25.3 kg, pigs and sows were respectively: 0.2 cm and 8.2 kg. Much fertility of sows was between 10.01 – 10.49 pig, which corresponded to the “elite” class.

Under age achieve 100 kg live weight decreased by 11 days and was 186 days in the period experiments. The cost of feed per 1 kg of growth decreased by 1.6 feed units. The thickness of the bacon over 6-7 thoracic vertebrae was reduced from 26.9 to 19.9 mm.

In order to evaluate the selection process in the breed was analyzed productive change in breeding herds of red whit belt breed for 10 years breeding. The object of the research was an active part of the population pigs bred in breeding centres and reproduction.

The analysis of the performance of pigs’ red white belt breed over a decade selection showed that sows and boars were characterized by positive dynamics of growth and development. Reproductive properties of sows with two or more farrowing were high and superior performance 2004 by much fertility at 2.14 percent, the number and weight of piglets at weaning slot respectively 3.80 and 5.36 percent. Breeding pigs to reduce the thickness of bacon at 6-7 thoracic vertebrae led to a declining by 7 units to 19.9 millimetres.

Key words: red white belt breed, selection, development pigs, reproductive qualities, feeding performance.

УДК.636.4.082 (477)

Скляренко О.В., старший викладач

Хохлов А.М., Данілова Т.М., Герасимов В.І., професори

Харківська державна зооветеринарна академія

Сагло О.Ф., завідувач лабораторії

Інститут свинарства і агропромислового виробництва НААН

ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ГЕНОФОНД У ТОВАРНМУ СВИНАРСТВІ УКРАЇНИ

Як відомо, в Україні свинарство практично є національною галуззю. Генофонд свиней в ній складається з декількох як вітчизняних, і зарубіжних порід.

Нажаль, в протилежність обґрунтованій практиці більшості країн, а також наших національних традицій, в останні роки в Україні спостерігалось значне скорочення галузі свинарства. Поголів'я свиней зменшилося у 3 рази і склало станом на 1.01.2015 року лише 7518,8 тис. голів, а виробництво свинарської продукції – більше ніж у 2,5 рази. Зменшення спеціалізованих свинарських господарств (свинокомплексів), звичайно, було нашою стратегічною помилкою.

Зараз відповідно інформаційній статистиці, виробництво свинини в державних підприємствах складає приблизно 10%, в колективних реформованих господарствах – 24%, в індивідуальному секторі – 65% і фермерських господарствах – біля 1 відсотка.

Найбільш поширеною є велика біла порода, яка у різні періоди історії держави відіграла провідну роль у виробництві продукції свинарства Її частка від загальної кількості породних тварин становила до 95%. Розведення тварин цієї породи в Україні розпочалося зпочатку 20-го сторіччя. В 1934 році затверджена українська степова біла порода (М.Ф.Іванов), в 1940 році – миргородська (О.П.Бондаренко), в

1961 році – українська степова ряба (Л.К.Гребень), в 1993 році – українська м'ясна і полтавська м'ясна породи (Б.В.Баньковський та ін.). Остання вітчизняна порода, як самостійне селекційне досягнення, була затверджена в травні 2007 року під назвою червона білопояса порода м'ясних свиней. Колектив селекціонерів під науковим керівництвом доктора сільськогосподарських наук, академіка НААН, професора В.П.Рибалка створював цю унікальну, високопродуктивну породу протягом майже 30 років методом складного відтворювального схрещування на семипородній основі.

Поряд з вітчизняними в країні використовуються й окремі зарубіжні породи, в основному для створення нових генотипів свиней, а також для виробництва товарної продукції в регіональних системах схрещування і гібридизації в якості батьківської форми – це породи ландрас, уельс, велика чорна, дюрок, гемпшир, п'єтрен, естонська беконна і деякі інші.

Був час, коли доля свинини у загальному виробництві м'яса в Україні наближалася до 58%. Найбільша чисельність свиней в господарствах різних категорій була зареєстрована в 1971 році (21,4 млн. голів, або 27,4% від кількості їх в колишньому Радянському Союзі), а рекордний об'єм виробництва свинини (1576 тис. т в забійній масі) отриманий в 1989 році.

За нашим глибоким переконанням, утримання 1-3 голів свиней в кожному подвір'ї, слід розглядати як примусовий вихід, а не генеральну лінію майбутнього цивілізованого суспільства, побудову якого ми бажаємо здійснювати.

В перспективі, за рахунок використання наявного поголів'я, поліпшення кормової бази, а також удосконалення технології виробничих процесів, можливе подальше нарощування виробництва свинини до 1,8-2,0 млн. т з реалізацією її залишків як додаткового джерела валютних надходжень до бюджету країни. Стабілізації, а потім й розвитку галузі будуть сприяти не тільки поліпшення кормової бази і технології виробництва, але й удосконалення регіональних систем розведення, а також пошук ефективних поєднань існуючих або створюваних генотипів свиней з метою отримання високопродуктивних помісей та гібридів для відгодівлі.

Породи свиней та інші генотипи використовують як в чистоті, так і методом міжпородного схрещування чи поєднання відселекційованих в певному напрямку продуктивності відповідних генотипів свиней (гібридизація). При цьому доцільно в якості материнських використовувати велику білу, миргородську, українську степову білу та нерідко полтавську м'ясну породи, а як батьківські форми – наведені вище м'ясні породи.

Доцільні поєднання генотипів свиней в системах гібридизації в різних регіонах України

Області	Варіанти поєднань материнських і батьківських форм
АРК	ВБхУМ, ВБхЛ, ВБхЧБП, ВБхД
Вінницька	ВБхД, ВБхПМ, ВБхВЧ, ВБхЛ (ВЛхВЧ)хЛ, ВБхЧБП
Волинська	ВБхПМ, ВБхЛ, ВБхЕБ
Дніпропетровська	ВБхЛ, ВБхД, ВБхУМ, УБхД
Донецька	ВБхВЧ, ВБхЧБП, ВБхЛ, ВБхУМ
Житомирська	ВБхЛ, ВБхПМ, ВБхД, ПМхЛ, ПМхВБ, ПМхД
Закарпатська	ВБхЛ, ВБхПМ
Запорізька	ВБхПМ, ВБхУСБ, ВБхД, УСБхВБ, УСБхУМ, УСБхПМ, ВБхЧБП
Івано-Франківська	ВБхЛ, ВБхЧБП, ВБхПМ
Київська	ВБхЛ, ВБхПМ, ВБхД, ВБхВЧ, ВБхУМ
Кіровоградська	ВБхВЧ, ВБхУ, ВБхПМ, ВБхД, ВБхУМ
Луганська	ВБхУМ, ВБхЧБП, ВБхПМ
Львівська	ВБхПМ, ВБхЛ
Миколаївська	ВБхЧБП, ВБхУМ, ВБхУСБ, УСБх(ЛхД), УСБхУМ, ВБхД
Одеська	ВБхУМ, ВБхМ, УСБхПМ, ВБхУМ, ПМхВБ, ВБхЧБП

Полтавська	ВБхПМ, ВБхМ, МхВБ, МхПМ, ПМхВБ, ВБхЧБП
Рівенська	ВБхПМ, ВБхЛ, ВБхМ, (ВБхПМ)хПМ, (ВБхПМ)хМ
Сумська	ВБхВЧ, ВБхМ, ВБхУ, (ВБхВЧ)хВЧ, (ВБхУ)хУ, (ВБхУ)хД
Тернопільська	ВБхПМ, ВБхЛ, ВБхЧБП
Харківська	ВБхЛ, ВБхД, ВБхПМ, ВБхУМ, ВБхУ
Херсонська	ВБхУМ, ВБхД, УСБхУМ, УСБхЛ, УСБхД, ВБхЧБП
Хмельницька	ВБхМ, ВБхД, ВБхВЧ, (ВБхМ)хД, (ВБхМ)хВЧ, ВБхЧБП
Черкаська	ВБхПМ, ВБхЧБП, (ВБхЛ)хД, ВБхЛ, ВБхЧБП
Чернівецька	ВБхД, (ВБхЛ)хД, (ВБхЛ)хПМ, (ВБхУ), ВБхЧБП
Чернігівська	ВБхПМ, ВБхМ, ВБхЛ, ВБхД, (ВБхЛ)хЛ, (ВБхЛ)хД

Умовні позначення порід: ВБ – велика біла, Л – ландрас, УМ – українська м'ясна, М – миргородська, ЧБП – червона білопояса, УСБ – українська степова біла, ВЧ – велика чорна, Д – дюрорк, У – уельська, ЕБ – естонська беконная, ПМ – полтавська м'ясна.

Дотримання наведеної схеми кращих поєднань генотипів свиней сприятимуть забезпеченню підвищення ефективності вітчизняної галузі свинарства.

УДК 636.4.082.033

Баньковська І. Б., кандидат сільськогосподарських наук

Іванова Л. О., кандидат сільськогосподарських наук

Інститут свинарства і агропромислового виробництва НААН

ФОРМУВАННЯ БАЗ ДАНИХ ДЛЯ АНАЛІЗУ М'ЯСНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ СВИНЕЙ ТА ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ СВИНАРСТВА

Рецензент – кандидат сільськогосподарських наук С.Ю. Смыслов

У статті подано послідовність створення комплексу комп'ютерних програм «М'ясна продуктивність свиней та якість продукції свинарства» для проведення обліку, аналізу, моніторингу та прогнозування показників м'ясної продуктивності і якості м'яса свиней. Описано методологію створення баз даних на концептуальному, логічному та фізичному рівнях. Приведено опис предметної області програмування з використанням системного аналізу, що базується на п'яти основних блоках: показники відгодівлі, забою та якості туш свиней, показники морфологічного складу туш, якості м'яса та сала. Розкрито можливості програмного комплексу, що дозволяють в доступній електронній формі використовувати відповідні блоки даних для прогнозування, оптимізації та моделювання кількісних та якісних характеристик свинини.

Акцентована увага на нових ідеях стосовно структуризації та технічного виконання кожної з програм – гнучка модифікація системи кодування інформації, що враховує особливості та зміни в базі даних, з'єднання та роз'єднання записів; – зміни характеристик об'єктів опису; – уніфікована система присвоєння імен полів баз даних; – система символів і правил для позначення даних; – база-словник даних для швидкого пошуку необхідних показників та розробки додаткових підпрограм.